

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ УКРАЇНИ В УСТАНОВАХ І ПІДРОЗДІЛАХ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Україна потерпає від збройної агресії Російської Федерації. Ворог захоплює населені пункти разом з інфраструктурою та місцевим населенням. До рук агресорів потрапляють як стратегічні об'єкти, що забезпечують життєздатність України, так і різні підприємства, організації та установи, а також велика кількість держав. Розвиток української економіки практично зупинився. Безсумнівно, люди пов'язані своїми особистими цінностями, але все ж військові статuti визначають їх рішення.

Встановлено, що екстремальна ситуація професійної діяльності для держави носить стандартний характер. Позаштатна ситуація - це специфічна система факторів зовнішнього середовища, наповнена сенсорними, когнітивними, емоційними, вольовими і полушарними факторами, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Дослідження показують, що екстремальні ситуації можуть викликати 2 типи реакцій: неспецифічні реакції (які відносно не залежать від типу труднощів і стресових ситуацій) і специфічні реакції (які обумовлені типом труднощів, розладів і неврозів). Аналіз факторів, що вирішують проблему, дає певні рекомендації та алгоритми для екстремальних ситуацій, що дозволяють справлятися зі станом російської агресії та іншими нестандартними ситуаціями.

Державна служба з надзвичайних ситуацій, залежно від покладених на неї завдань:

1. Узагальнення практики застосування законодавства з питань, що входять до її компетенції, та вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів міністерств;
2. Здійснювати безпосередній контроль за діяльністю єдиної державної системи цивільного захисту;
3. Сформувати проект плану у сфері цивільного захисту на державному рівні у мирний час та в особливий період, в установленому порядку організувати виконання Плану заходів цивільного захисту центральними та місцевими адміністративними органами, подати міністру внутрішніх справ для подання до Кабінету Міністрів України.;
4. Провести навчання органів управління функціональної та територіальної підсистем єдиної державної системи цивільного захисту.

Крім того, в період російської військової агресії ми могли спостерігати зразкове застосування і координацію наступних сил:

1. Здійснювати заходи радіаційного та хімічного захисту у разі радіаційної аварії або надзвичайної ситуації, пов'язаної з витокom (викидом) небезпечних хімічних речовин, а також координувати та контролювати здійснення заходів щодо захисту населення та громад;
2. Спільно з центральними та місцевими адміністративними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями необхідно спрогнозувати ймовірність виникнення надзвичайної ситуації, визначити показники ризику та провести обстеження України на предмет ризику виникнення надзвичайної ситуації;
3. Координувати діяльність центральних та місцевих адміністративних органів, утворень щодо здійснення заходів з евакуації населення;
4. Для підготовки населення до дій в умовах терористичних актів необхідно не тільки проводити освітню і практичну тренувальну роботу, а й виявляти технічні терористичні прояви і симптоми в ході антитерористичних заходів;
5. Незалежно від форми власності, до його складу входять пошуково-рятувальні підрозділи та аварійно-рятувальні служби підрозділів центральних та місцевих органів управління, підприємств, установ та організацій, що координує діяльність при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на державному та регіональному рівнях, організовує пошуково-рятувальні операції та контролює їх дії. А також інші завдання, визначені законами та нормативними актами України.

Таким чином, навіть маючи чітку ієрархію, діяльність ДСНС України є дуже складною. Основними завданнями вищезазначених підрозділів є порятунок людей у разі загрози їхньому життю, ліквідація пожеж та інших загроз у тому обсязі, в якому вони у момент прибуття підрозділу, а також надання допомоги в ліквідації наслідків аварій, катастроф та стихійного лиха. Як уже зазначалося, виконання таких завдань пов'язане з потенційними небезпеками та загрозами для життя працівників і висуває особливі вимоги не лише до рівня професійної підготовки працівників, а й до їхніх психологічних та психофізіологічних якостей.

Тому управлінські рішення в екстремальних ситуаціях (зокрема, під час воєнного стану та повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію незалежної суверенної держави) мають свої особливості. Перш за все, це відповідальність за рішення, наслідки, це ваша власна відповідальність, діяльність з обмеженим часом, ресурсами та інформацією. Саме тому в цей непростий період сам громадянин повинен адекватно реагувати в подібних ситуаціях, слідувати чітким

інструкціям, не панікувати і використовувати отримані раніше знання для надання допомоги, не заважати рятувальникам та іншим співробітникам, армії спеціально уповноваженим особам.

Стратегічне управління в умовах воєнного стану України в установах і підрозділах Державної служби з надзвичайних ситуацій вимагає від керівників усіх рівнів обліку деталей поточної ситуації в регіоні та зоні обслуговування, своєчасної обробки інформації, дотримання принципів управління, оптимізації діяльності та раціонального використання ресурсів, використання людських ресурсів, забезпечення умов служби організаціями і підлеглими, особистий професійний ріст і вдосконалення знань і навичок. Крім того, комплекс сприяє забезпеченню і підвищенню ефективності і функціональності підвідомчих установ і відомств.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кошкін А. О. Інформаційно-аналітичне забезпечення системи державного управління в умовах екстремальних ситуацій (інцидентів). Теорія та практика державного управління. 2014. № 3. С. 257–263.
2. Мазяр О. В. Особливості суб'єктної поведінки в екстремальних ситуаціях. Актуальні проблеми психології : збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. за ред. С. Д. Максименка К. : Логос, 2018. Т. 7. Вип. 15. С. 195–198.
3. Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1052. Київ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1052-2015-%D0%BF#Text>.